ÇOCUK SESİ AFACAN

Çomar Sobaları Yüklenince..

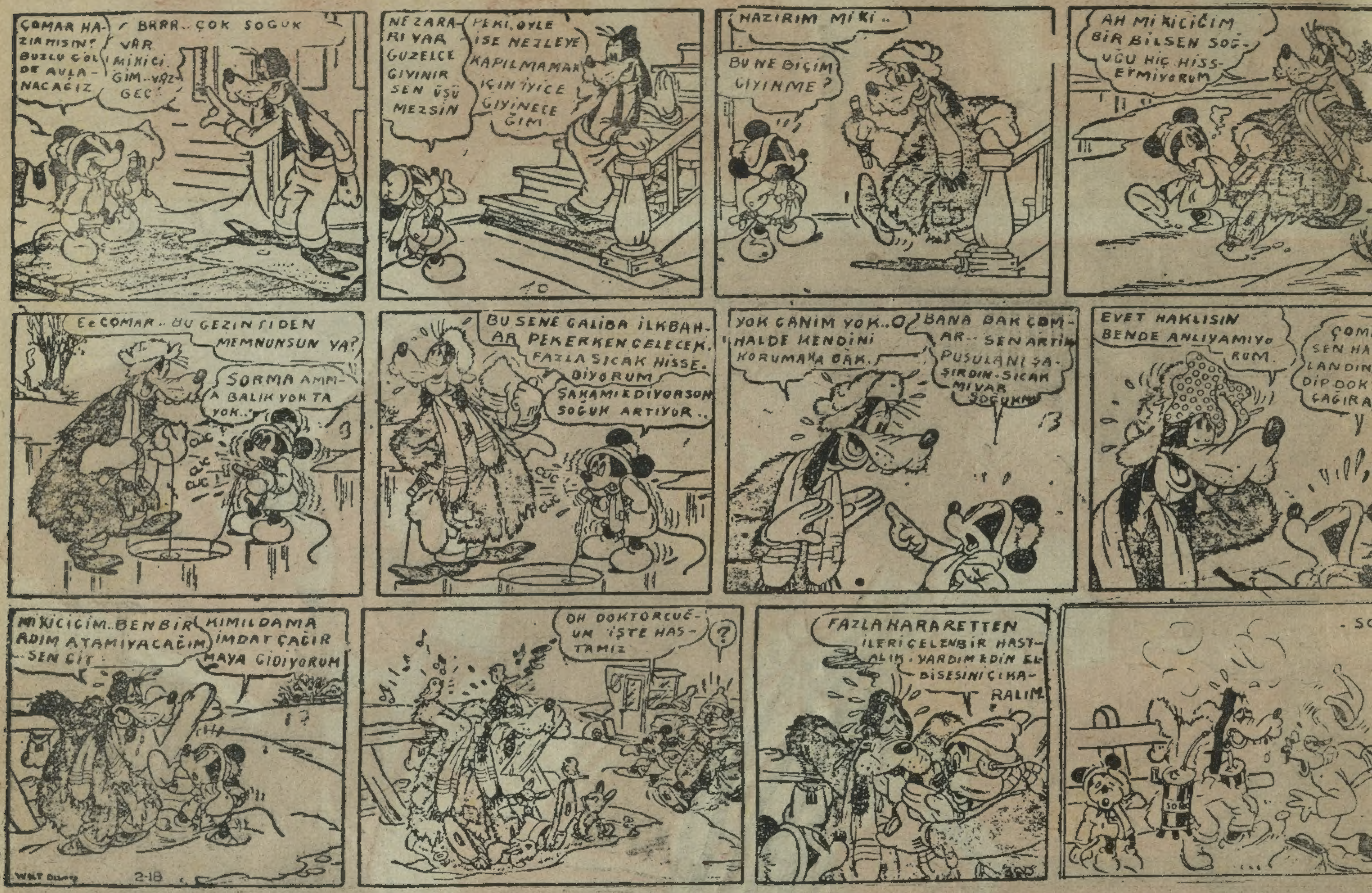

Sayım günü yar'n

Çocuklar, yarın sabah erkenden yurdumuzun dört bir köşesinde sayım işlerine başlanacaktır. Pek âlâ bilirsiniz ki bir memleketin kuvveti nüfusunun fazlalığı ile belli olur. Bu seferki sayım için hükûmetimiz bir çok masraflara katlandı. En küçüğünden en büyüğüne kadar bütün vatandaşlar bir tek kişi eksik kalmamak şartile sayıma dahil olacaklar.. Bunun için siz çocuklara da burada düşen vazifeler olacağı muhakkaktır. Hepiniz, sokaklara, caddelere asılan sual cedvellerini gözden geçirerek bunların cevaplarını bugünden güzelce hazırlayın.. Memur kapınıza geldi mi cevabını çabucak verir, ve bu suretle sayım işinin bir müddet evvel bitmesine yardım etmiş olursunuz.

Sayımıza ehemmiyet verelim!..

KÜÇÜK ANSİKLOPEDİ

Dünyanın büyük köprüleri

Dünyanın en büyük köprüsü İskoçyada 3136 metrelik Tay Bridj köprüsüdür. Bundan sonra gene ayni memleketin 2530 metrelik Forth Bridj köprüsü gelmektedir. Arjantinde Rio Saledo köprüsü 2043 metre; yine Arjantinde Rio Dulee 1788 metre; Hindistanda Harding köprüsü 1641 metre; Kanadada Montreal şehrindeki Viktoria Jubile köprüsü 1623 metre; Hollandada Moerdjik köprüsü 1432 metre; Avusturalyada Sıdney köprüsü 1257 metre; Kanadada Montreal limanının köprüsü 1185 metre; Birleşik Amerikanın Kens borugh köprüsü 1134 metre; yine Birleşik Amerikanın Broklyn köprüsü 1052 metre; Kanadada Kebek köprüsü 979 metre, Birleşik Amerikada Manhattan köprüsü 890 metre; yine Birleşik Amerikada Ohio köprüsü de 452 metre uzunluğundadırlar.

Elektriğin kuvveti

Şimdi size bir sual sorsak ve des
ki:

— Bir tiyatronun locasında oturar
oynanan bir piyesi dinliyen bir seyi
ile, bunu 800 kilometre uzakta bir ra
yonun başında oturarak takip eden
dinleyiciden acaba hangisi daha ev
sahnedeki sesleri alır?

Burada sizden evvel hemen biz sö
liyelim ki radyo dinleyicisi tiyatro
bulunandan daha evvel sesi duyar.

Sahneden aşağı yukarı 30 metre u
zakta, locasında oturan müşteri bu se
leri mikrofondan elektrik vasıtas
müthiş bir süratle uzaklaştıktan son
alır. Çünkü elektrik dalgaları saniye
300,000 kilometre yol katederler.
bu suretle de radyo başındaki din
yiciye sesi daha evvel ulaştırırlar.

Mecmuamız

Perşembe günleri çıkar

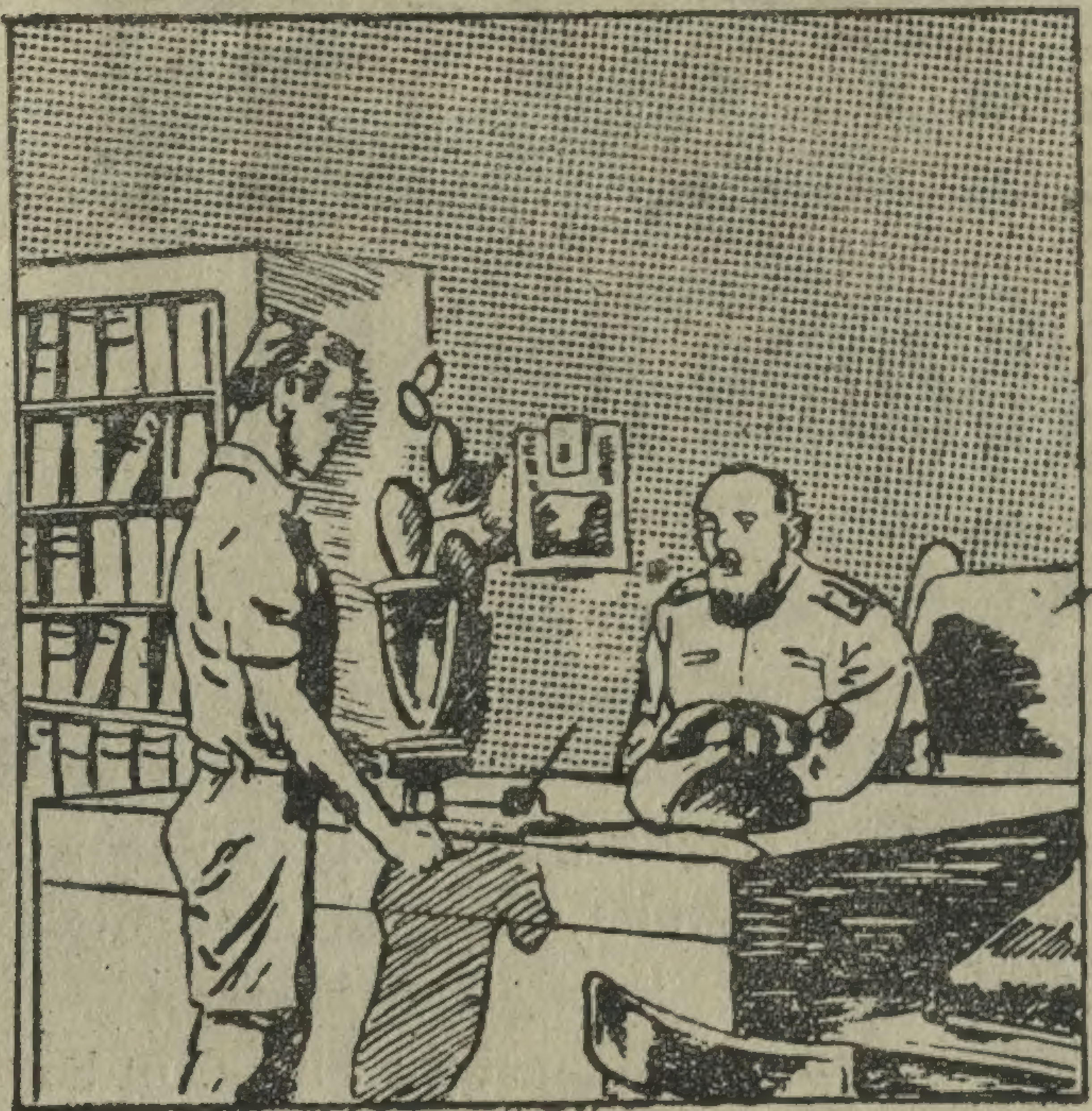

5 — Uğuru büyük bir düşünce almıştı. Kendi kendisine:

— Zavallı Uğur! Sen gizli sırları anlatmasını da bilmiyorsun, diye söylendi. Fakat cesareti yerindeydi. Bu olguyu Felemenk resmî makamlarına bil - direcek olursa onların behemehal bu denizlerde araştırmalar yapacağından emindi.

Uğur bir saat düşünüp taşındıktan sonra, liman dairesine yollandı. Orada karşılaştığı liman reisine meseleyi anlattı. Reis Uğuru dinledikten sonra:

— Bu hâdiseyi ilk defa işitiyorum, dedi. Ve derhal iki zabiti çağırarak onlarla iş hakkında müzakerelere girişti. Neticede ertesi günü tanyeri ağarırken Uğurun tarif ettiği noktaya bir hafif kruvazörün gönderilmesine karar verildi. Kararı işiten Uğur sabredemedi:

— Benim de bu araştırmaya iştirak mi kabul eder misiniz?

Liman reisi:

— Memnuniyetle, diye cevap verdi.

— Size kılavuzluk da yapmış olu rum..

Liman reisi ve zabitler Uğurun bu isteğinin geçici bir heves olduğunu zan etmişlerdi.

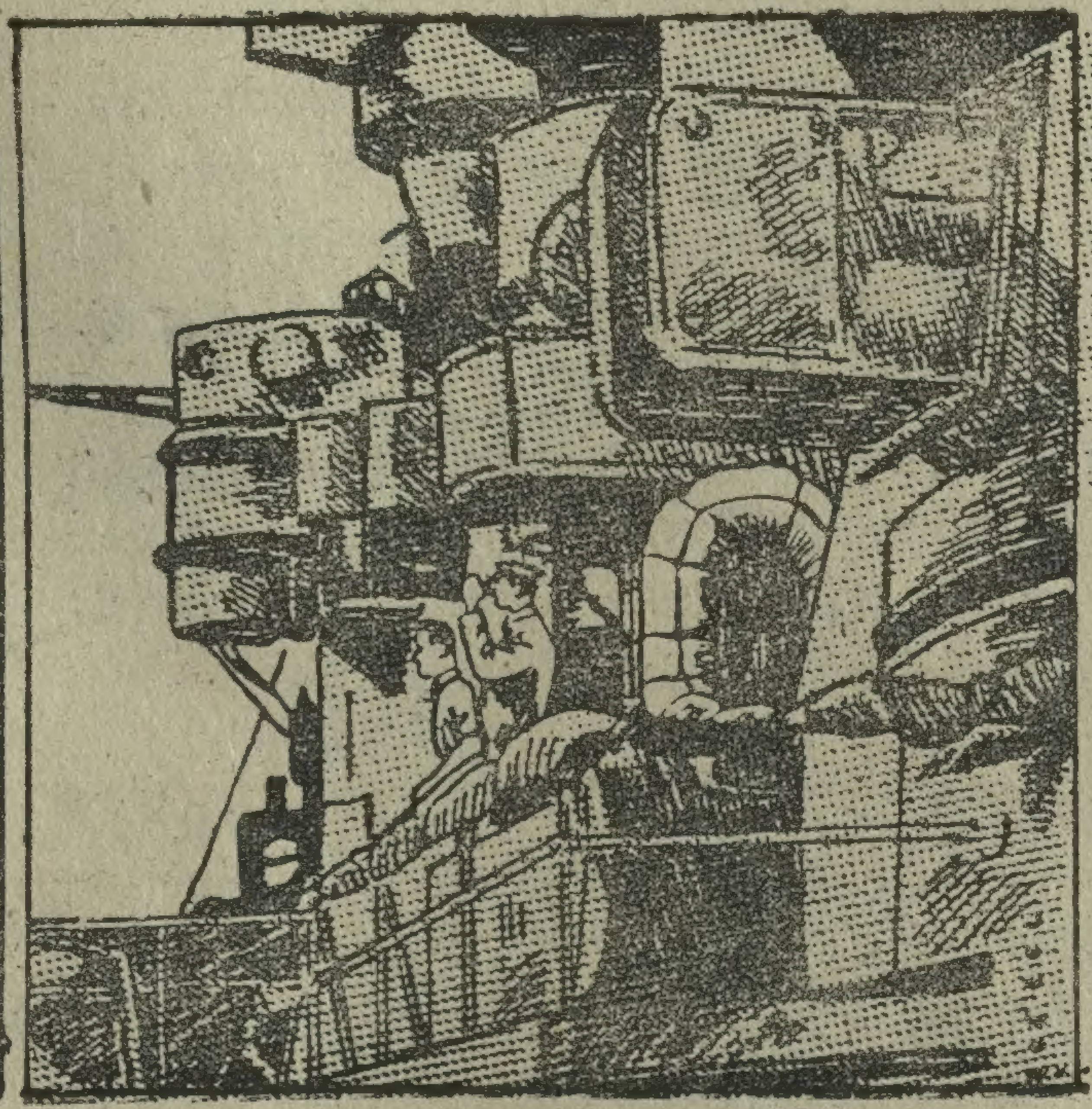

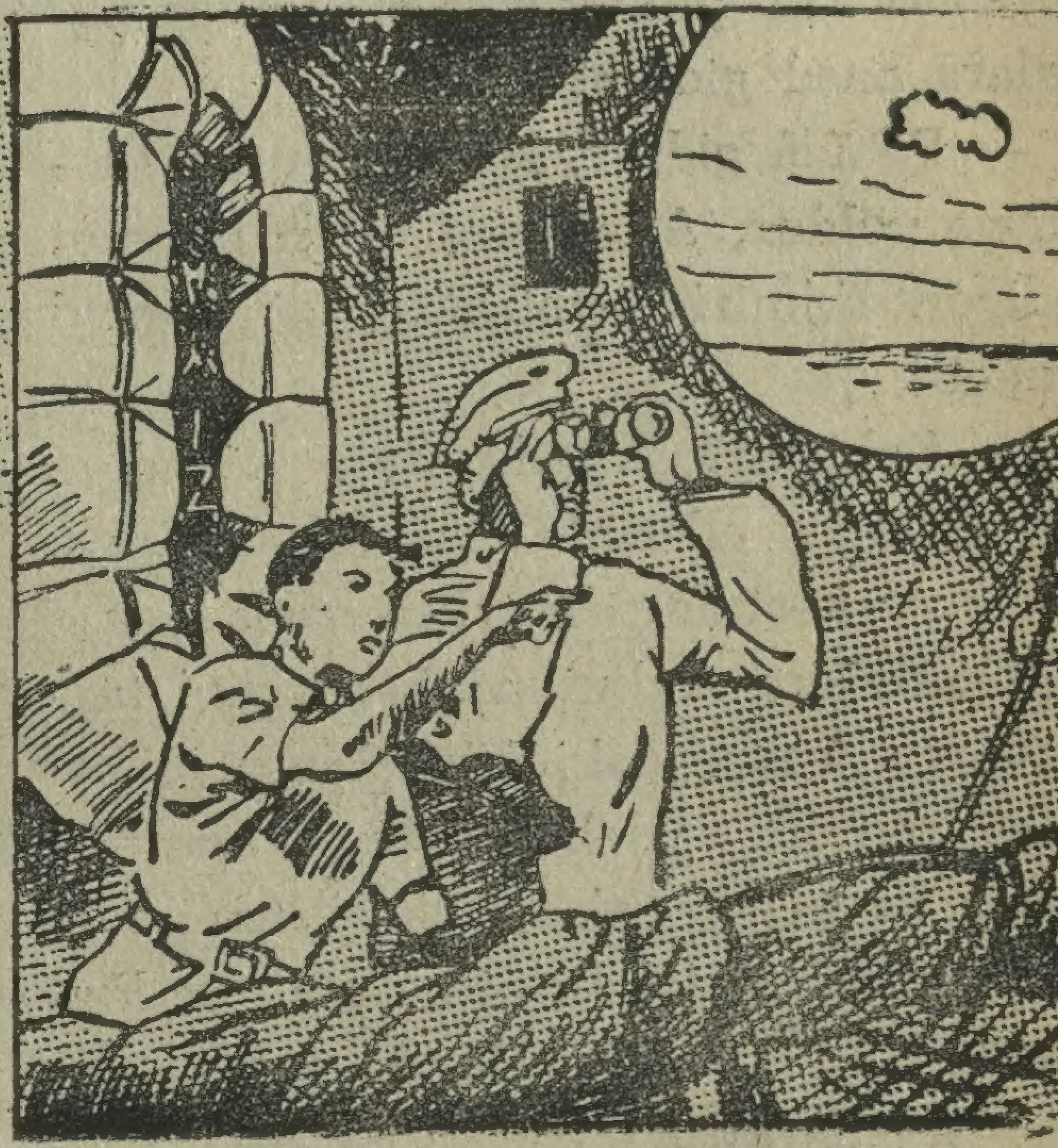

6 — Uğur liman riyasetinden çıktı, yoluna devam ederken gerisine dönüp takip edildiğini gördü. Yerli hemen kotakip edildiğini gördü. Yeıli hemen koyu karanlık bir kapının içerisine daldı.

Ertesi gün Uğur, Felemenk gemisinde büyük bir heyecan içinde göründü. Gemideki bütün tayfalar yeni bir av peşine koştuklarına seviniyorlardı.

Bir saat, iki saat deniz üstünde gezdikleri halde hâlâ meçhul denizaltıdan bir eser yoktu. Gün batıyordu. Nerede ise artık gözcü mülâzım vazifesini terk edecekti.

Uğur gökyüzünün enginlerine bakarken kara bir nokta gördü. Derhal yanındaki mülâzime orasını gösterdi. Mülâzım:

— O sun'î bir bulut olsa gerek! dedi. Lâkin Uğur şiddetle itiraz ederek:

— Dikkat etmiyor musunuz?. Tam bir tayyare.. Sesi de hafif hafif kulağıma geliyor, dedi.

Mülâzım afallamış kalmıştı. Dürbünü ile durmadan gökyüzünde birşeyler arıyordu. **— Daha var —**

MERAKLI BİLGİLER

Gökyüzünden Yeryüzüne Bakalım

Aykutla Günselin arkadaşlıkları o kadar candan, o kadar içtendir ki birbirlerini görmedikleri günlerin geceleri gözlerine uyku girmez. Bu karşılıklı sevgileri tâ birinci sınıftanberi devam etmektedir. Bugün beşinci sınıfın en seçme talebesinden olan bu çocukları, öğretmenleri de ayni sevgi ile severler. Bir gün okuldan dönerlerken Aykut, Günselin kolunu çekerek:

— Sana bir müjdem var, dedi. Bayram tatilinde seyahate çıkıyoruz.

— Nereye?

— Komşu Balkan memleketlerine.. Eğer vaktimiz kalırsa Rusyaya kadar da uzanacağız.. Günsel sürekli bir kahkaha attı ve:

— Sen aklını mı kaçırdın Aykut? dedi. Dört, beş günlük kısa bir tatilde buralara nasıl gidilir?

— Pekâlâ gidilir. Hava yolu en kestirme yoldur. Ağabeyim yarın hareket ediyor. İkimizi de birlikte götürmeyi vadetti.

— Sahi mi? Yaşadık öyle ise.. diye iki arkadaş ellerini çırparak sevinçle evlerine koştular; hazırlığa başladılar..

Şimdi size Aykutun ağabeyisini tanıtalım: Ankaradaki Türk Kuşu müessesesinin ilk talebelerinden olan bu genç, havacılığı çok çabuk öğrendi. Öğretmenlerinin takdirini kazandı ve kıymetli bir pilot oldu. Hattâ geçen sene tayyaresile Mısıra kadar tek başına gidüp geldiği için kendisine bir havacılık madalyası verdiler. Şimdi de Balkan devletlerinin önemli yerleri üzerinde bir uçuş yaparak tekrar ana vatana dönecek.. Kardeşi Aykutu, ve onun samimî arkadaşı Günseli de beraber götürmeye karar vermiş olacak ki ikisi de sevinçlerinden çılgına dönmüşler.. Bakalım hakikaten götürecek mi? Hem götürse bile Aykutla Günsel tayyareye alışabilecekler mi? O gece iki ahbap çavuşların gözlerine uyku girmedi. Biraz dalsalar kendilerini kuyruklu yıldızlar gibi göklerde dolaşıyorken gördüler. Güç hal ile sabahı ettiler.. Çarçabuk giyindiler. Küçük valizlerini yanlarına alarak yola çıktılar. Otobüsle Yeşilköydeki tayyare karargâhına geldikleri zaman güneş ufuktan daha bir adam boyu yükselmişti. Meydanda yepyeni, pırıl pırıl bir tayyare bekliyordu. Aykut'un ağabeyisi bu güzel tayyareyi iyice bir gözden geçirdi. Eksiklerini tamamladı ve bizim küçük seyyahları bindirdi. Yolcu tayyaresi sisteminde yapıldığı için oturulacak yeri oldukça geniş ve kapalıydı. Çok geçmeden motör gürlemeye başladı. Bir iki sarsıntı ve manevradan sonra havalandı. Aykutla Günsel, heyecandan birbirlerine sımsıkı tutunmuşlar, korkak gözlerle yan pencereden aşağıya bakıyorlardı. Arадan iki dakika geçmemişti ki tayyare alanındaki insanlar karınca kadar ufaldılar ve biraz sonra da büsbütün görünmez oldular. Şimdi altlarında mavi atlastan bir çarşaf gibi serili marmara denizini görüyorlardı. Yarım saat geçmeden Çanakkale boğazına vardılar. Eğe denizi ile Marmara denizinin sularına birleştiren bu boğazın mavi kıvrımları havadan ne kadar da hoş görünüyordu. İlk dakikalarda başları dönen ve mideleri kabaran küçük seyyahlarımız artık hava yolculuğuna alışmışlardı. Her tarafa serbest bakabiliyorlardı. Aykut, parmağile Günsele birşey gösterdi. Motorun gürültüsünden birbirini işitemedikleri için dilsizler gibi işaretlerle konuşuyorlardı. Aşağıya baktılar. Çanakkale boğazından geçmekte olan bir şilebi gördüler. Koskoca vapur, tasması kopmuş tek bir takunya kadar bile görünmüyordu. Şimdi Eğe denizine açıldılar. Sağda, solda küçüklü, büyüklü adalar göze çarpıyordu. İşte şu sağ tarafta görünenler (İmroz) ile «Bozcaada» olsa gerek... Eğe denizinin bir adı da (Adalar denizi) dir. Yunanistana ait (Midilli, Sakız, Sisam) adalarile İtalyanın (Rodos ve 12 küçük adası) Anadolu sahillerinde sıralanmışlardı. Eski (Eğe — Minos) Medeniyetinin merkezi olan büyük (Girid) adası Eğe denizinin güney kapısını bekliyen bir kapıcıya benzer. Türkiyenin komşusu Yunanistanın bu denizde daha bir çok adaları vardır. Kuvvetli bir ticaret filosuna malik olan Yunanlılar bu denizlerde sünger ve balık avlarlar. (Mora) yarım adasını asıl Yunanistana bağlıyan (Korent) berzahından küçük yolcu ve ticaret gemileri Yunan denizine geçebilirler...

Aykutla Günsel tayyareden aşağıya bakınca büyük ve işlek bir liman gördüler. Burası, Yunanistanın (Pire) limanıdır. Bizim güzel (İzmir) limanımız la karşı karşıya olan bu limandan turfanda meyva, sebze, tütün ve üzüm yüklü vapurlar çıkarlar. Kısa bir dekovil ile Yunan krallığının merkezi (Atina)

— Devamı 8 inci sayfada —

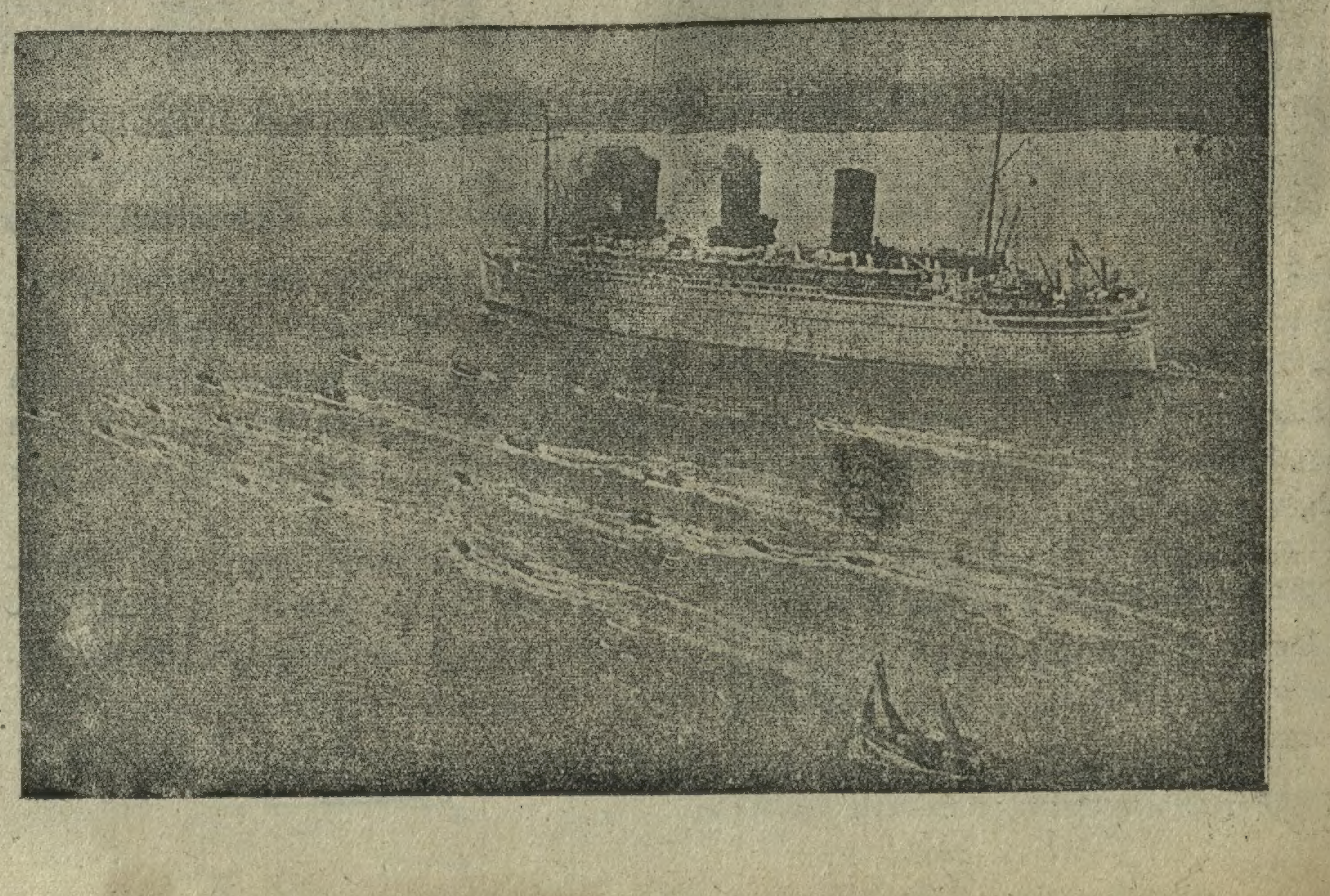

Baytekinin Yeni Maceraları

No. 4

12 — Kraliçe Frian, Bayan Yıldız ve Bay Tekin üçü birden bir buz traktörüne binmişlerdi. Bay Tekin merakla etraf na bakıyor, ve buzlar ülkesinin baş belâsı kesilen canavarın izini arıyordu.

13 — Birdenbire bir dağın tepesinde duran canavar ker disine doğru yaklaşan motor sesini duydu. Yerinde silkin verdi. Bir kaç büyük kaya yol almakta olan traktörlerin üs tüne düştü.

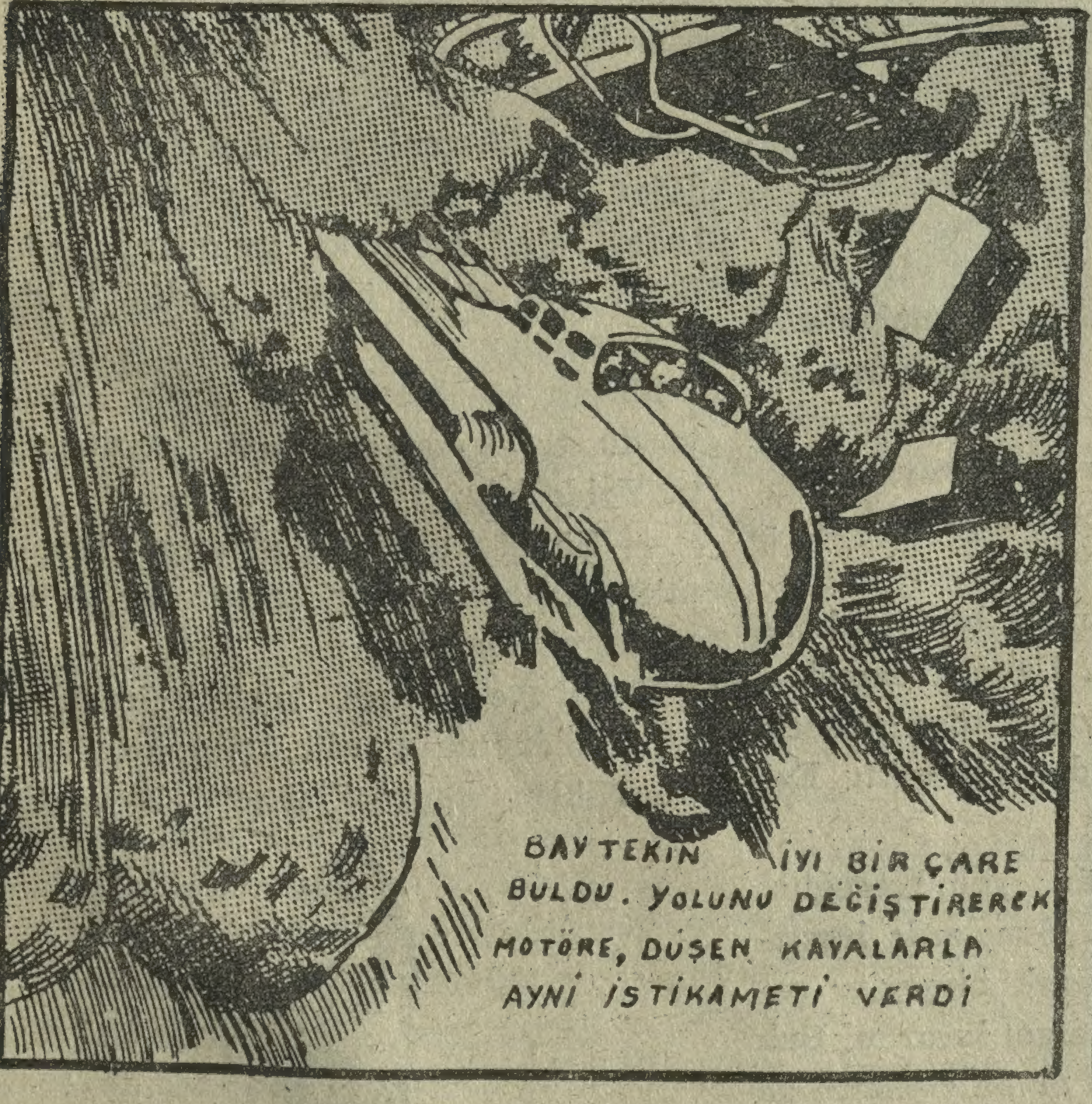

14 — Bay Tekin tehlikeyi vaktinde sezdi. Ve motora düşen kayaların almış olduğu istikameti verdi. Şimdi hepsi bir arada bilmedikleri bir yere doğru yuvarlanıyorlardı.

15 — Traktör biraz sonra param parça olmuştu. Bu işden ziyanlı çıkan kraliçe Friandı. Çünkü büyücek bir yara almıştı. Bay Tekin onu yerden kaldırdı. — Daha var —

HİKÂYE

MARABIN MAYMUNLARI

Marab uzun senelerdenberi Afrikada askerliğini yapmış, sonra da terhis edilerek köyüne gönderilmişti. Askerlikten evvel hiç birşeyden haberi olmıyan zavallı Marab beş senelik askerliğinde neler neler öğrenmemişti ki. Mükemmel silâh kullanıyor, nişan alıyordu. Terhis haberini alınca güzel köyüne kavuşacağına çok sevinmişti.. Hemen o gün çarşıya giderek kendine bir av çiftesi aldı. O, şöyle düşünüyordu:

— Köye dönünce, balta görmemiş ormanlarda krallar gibi avlanacağım. Fakat Marab yerlilere nisbeten çok medenileşmişti. Çünkü yerliler toprak üzerinde yatarlarken onun bir karyolası, bir komodini ve takım takım elbiseleri vardı. Artık yorgunluğu da kalmamıştı. Bir gün sık ormanlardan birinde avlanıyordu. Acı acı bir feryat işitti. Sesin geldiği tarafa doğru koştu. Birdenbire gördüğü manzara karşısında afalladı. Kocaman bir kartal bir maymuna saldırmıştı. Neredeyse, zavallı hayvancağızı pençelerine alarak kaçıracaktı. Derhal çiftesini omuzlıyarak nişan aldı. Ve birbiri ardınca iki el attı. Saçmaların ateş almasile yırtıcı kuşun yere düşmesi bir oldu. Koşarak maymunu yakaladı. Zavallı hayvanın yüzü, gözü kan içinde idi. Onu beraberine alarak kulubesine getirdi. Ve hayvanı bir daha bırakmadı. Maymun, Marab'ın kendisine yapmış olduğu iyiliği pek güzel anlıyordu.

Bir gün Marab, üzerinden pek fena bir koku saçan bu hayvanı yıkamağa karar verdi. Askerliğini yaptığı yerden dönerken bir çok kokulu sabunlar da getirmişti. Onlardan bir kalıp alarak maymunu leğene oturttu. Ve adamakıllı yıkadı. Yıkanırken maymun hiç ses çıkartmadı. Bir çocuk gibi Marab'a itaat etti.

Hayvanın bu hali Marab'ı son derece sevindirmişti, kendi kendine:

— Eğer, bütün ormandaki maymunlar böyle söz dinliyen hayvanlar ise, hepsine bakmayı arzu ederdim, diyordu.

Maymuna Zizi ismini vermişti. Beraber yatıp, beraber kalkıyorlardı. Akşamları maymnu karşısına alarak faraş kadar geniş ve parmak kalınlığında dudaklarını açarak onun yaptığı taklitlere gülüyordu. Velhasıl, bu köyde maymun onun için sonsuz bir hayat ar-

kadaşı olmuştü.

Yerliler onunla hiç konuşmuyorlardı. Çünkü, Marab'ın kendilerinden olup askere gittikten sonra herşeyini değiştirmiş olmasını çekemiyorlardı. Adetâ, ona da yabancı nazarile bakıyorlardı.

Bir gün Marab uzunca bir seyahate çıkmağa karar verdi. Uzunça demekten maksat, yani bir yakın köye gidecek ve orada iki gün kadar kalacaktı. Evi Ziziye teslim etti.

— Zizi ben iki gün gelmiyeceğim. Her tarafa dikkat et. Buralarda hırsızlar çoktur. İçeri girerek birşeyler çalarlar. Sonra senin kafanı kırarım. Bak içeceğin sütü yatağın altına şişelerle koyuyorum. Her şey de muntazam. Geldiğim vakit herşeyi bırakmış olduğum gibi, yerli yerinde bulmalıyım, dedi.

Marab'ın artık gözü arkada kalmamıştı. Çünkü, kulubesinde emin bir bekçiyi bırakıyordu.

***

Marab'ın seyahate çıkmasile, Zizinin canı çok sıkılmıştı. Artık akşamları konuşacak kimseyi bulamıyordu. Patlıyacaktı. Hemen aklına ormana gitmek geldi.

Kapıyı kilitliyerek anahtarı kapının önündeki merdivenin basamakları altına gizledi. Doğruca, yırtıcı kartalın baskınına uğradığı ormana gitti. Diğer maymunlar kendisini görünce sevince boğuldular. Koşarak yanına geldiler. Onun mis gibi koktuğunu görünce:

— Çoktanberi ormanda görünmüyorsun.. Galiba sana bir piyango isabet etti. Bu üstündeki güzel koku da nedir? diye sordular.

Zizi başından geçen bütün olguyu onlara anlattı. Hepsi hayretler içerisinde kalmışlardı.

— Aman ne olursun, bizi de beraber götür. Oturduğun yeri bir görelim! dediler.

Zizi iki arkadaşını alarak doğruca kulubeye geldi. Anahtarı koyduğu yerden çıkartarak kapıyı açtı. Ve arkadaşlarını içeriye aldı.

Maymunlar eve girince ortalığı alt üst etmeğe başladılar. Birisi Marabın şapkasını giyiyor, ötekisi ise gömleğini.. Ortada ne buldularsa hepsini yere attılar. En nihayet sıra yatağın altındaki sütlere geldi. Acıkmışlardı da.. Kana kana beş şişe sütü içtiler. Akşam olunca üçü koyun koyuna Marab'ın tertemiz, yeni döşenmiş yatağına girip [illegible] dular. Maymunlar ömürlerinde [illegible] kadar rahat bir uyku uyumamışlardı. Ertesi gün vakit öğleye geldiği halde uyanmadılar.

Marab köyüne yorgun argın dönüyordu. Sıcak nerede ise onu bayıltacaktı. Yolda hep:

— Şimdi kulubeme giderim. Tertemiz yatağıma uzanır, rahat bir uyku çekerim! diyordu.

Kulubeye gelince, kapının içeriden kilitli olduğunu gördü. Daha hızlı vurdu. Nihayet kapıyı Zizi açtı. Karşısında

Marab'ı görür görmez derhal kıpkırmızı oldu. Kabahatli idi. Sahibini elinden tutarak odaya götürdü. Fakat, Marab odanın o acıklı halini görünce, hem ağlıyacak gibi oldu ve hem de gülmekten kendini alamadı. Yatakta iki maymun horul horul uyuyorlardı. Düşündü:

— Acaba Zizi mi doğurdu? Yoksa bunlar da ormandan mı geldiler? Fakat Zizi işaretlerle bütün olguyu anlattı.

Marab bu iki maymunu da bırakmadı. Onlara Ziziye baktığı gibi bakmağa başladı. Hep beraber ormana gidiyorlardı. Dönüşte peşlerine yüzlerce maymun takılıp kulubeye kadar geliyorlardı. Artık Marab'ın oturduğu yer bir maymun dünyası olmuştu.

Şüphesiz Marab bu hayvanları beslemek için bir çok masralara katlanıyordu. Fakat, bir gün bunları toptan kazanacağını da çok iyi biliyordu.

Bir gün limana bir yabancı gemi geldi. Kaptan ile tayfaları Marab'ı kulubesinde ziyaret ederek:

— Avrupada maymun tüyü çok moda oldu. Biz maymun almağa geldik, Marab:

— Tüylerini nasıl alacaksınız. Öldürecek misiniz onları? diye sordu.

— Hayır! dediler. Kırpacağız..

— O halde ben size istediğiniz kadar verebilirim. dedi. Ve kaptanla mutabık kaldı. Kaptan aralarındaki mukaveleyi imza ettikten sonra, Maraba on bin frank verdi. Maymunların hiçbir şeyden haberleri yoktu.

Bir gün yine Zizi ile ormana gittiler. Peşlerine yüzlerce maymun takarak kulubeye döndüler. Marab bir makine alarak Ziziyi baştan aşağıya kadar kırptı. Diğer maymunlar da bu hali görünce, teker teker Marab'ın önüne çökerek kendilerini kırptırdılar. Bu suretle Marab yüz çuval maymun tüyü hazırladı. Kaptanı çağırarak bunları sattı. Kaptan şaşırmış kalmıştı:

— Daha isterlerse bize temin edebilir misin? dedi.

— Hay, hay, ne kadar lâzımsa.. Yalnız gelirken bana cici bici eşyalar getiriniz..

Marab hiç ummadığı bir günde servet sahibi olmuştu. Her gün muntazaman maymunlara yiyecek veriyordu.. Artık, maymunlar ormana uğramaz bir hale gelmişlerdi. Beş sene sonra bütün o bölgeyi satın alarak mülk edindi. Fakat Marab maymunlara karşı daima insanca hareket etmede bir kusur göstermedi. **Y. S.**

CEVİZ ALİNİN MACERALARI

47 — Ceviz Ali anahtarı almak için ayaklarının ucuna basarak Kırlangıcın yanından ayrıldı. Kalbi tıp.. tıp atarak dehlizde yürüdü, yürüdü. Porsuk Teyzenin yattığı yatak odasına doğru ilerledi. İşte anahtar onun başucunda asılı idi!.. Acaba bunu alabilecek mi?. Ya Porsuk uyanıverirse-. İşte.. Hırrr.. diye bir hırıltı. Eyvah Porsuk teyze uyanıyor!. Ceviz Ali'nin kalbi şimdi Ramazan davulu gibi güm, güm ötüyordu. Lâkin Porsuk uyanmadı.

48 — Az sonra Kırlangıç kafesten kurtulmuş bulunuyordu. Güzel kuş:

— Aman siz de benimle beraber kaçınız. Zira, Porsuk Teyze, beni kapalı kafesten kaçırdığını görünce sana pek hiddetlenecektir, dedi.

Ve her ikisi dehlizde pış pış yürüyerek Ceviz Alinin girdiği deliğe girdiler. Ceviz Ali:

— Güzel kırlangıcım, sen artık serbestsin. İnşaallah ben de doktor amcama ve babama kavuşurum, dedi.

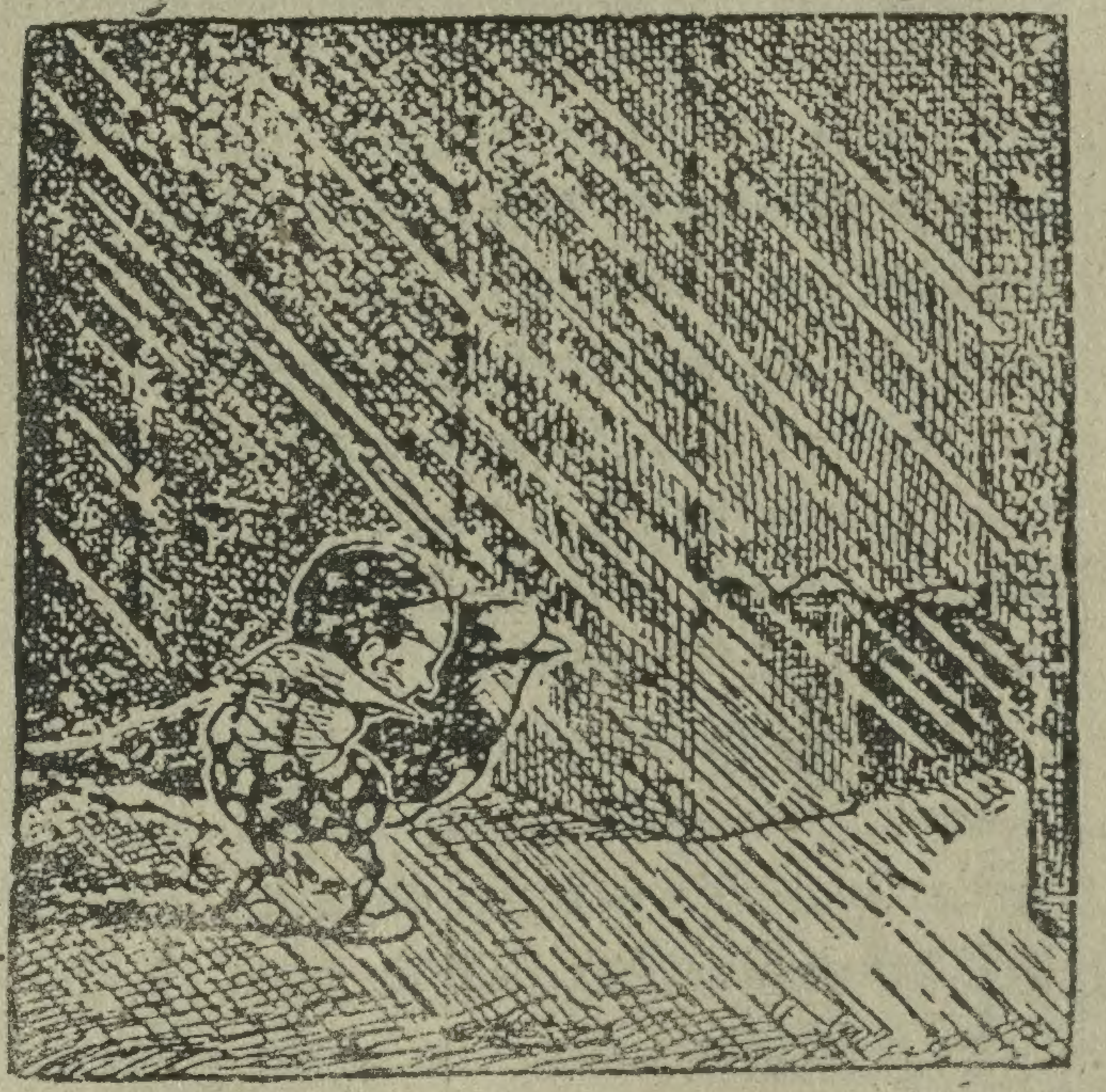

49 — Dışarıda sel gibi yağmur boşanıyordu. Ceviz Alicik pek titriyor, elleri cebinde, Kırlangıcın sıcacık vücudü yanında ilerliyordu.

Böylece ikisi yan yana ilerlediler, ilerlediler. Ve bir ambarın önüne geldiler. Orada, kapının altında bir delik gördüler. Buradan içeri girdiler. Kırlangıç: «İşte ben burada yaşıyorum. Fakat ne yazık ki beni yuvama kadar takip edemezsin. Çünkü yuvam çok yüksektedir. Ah, şimdi yavrularımın beni tekrar görmelerinden ne kadar memnun olacaklarını göreceksin» dedi.

50 — Sonra, Kırlangıç Ceviz Ali'yi bir saman yığınının içine götürdü ve ona «Allah rahatlık versin» diyerek iyi uykular temenni etti.

Ceviz Ali, Avuçları kapalı olduğu hal de kendisini ertesi sabah küçük kırlangıç uyandırmıya gelinciye kadar uyudu. Kırlangıcın gagasında yavrularına götürdüğü gibi iri ve yağlı bir solucan vardı. Ceviz Aliye:

— İşte, bak, sana, nefis bir sabah kahvaltısı getirdim; dedi. Ceviz Ali:

— Of, ben solucan yemem ve sevmem, diye bağırdı. **— Daha var —**

Gökyüzünden Yeryüzüne

— Baştarafı 4 üncü sayfada —

ya bağlı olan bu limanı bırakarak biraz da Atinaya bakalım.. Zaten tayyare de bu şehrin üzerindedir. İşte, eski (Miken) medeniyetinden kalma (Akropol harabeleri).. İşte Atina stadyomu.. Kalabalığa bakılırsa mühim bir maç var galiba.. İşte kralın sarayı.. Yunanistanın Pire ve Atinadan başka (Midilli, Hanya, Yanya ve Selânik) gibi büyük şehirleri vardır (127 bin) kilometre kare büyüklüğünde olan bu memlekette (6,5 milyon) insan yaşar. Biraz evvel Atinayı yakından görebilmek için iyice yere yaklaşan tayyaremiz şimdi tekrar yükselmiye ve kuzeye doğru yol almaya başladı. Aykutla Günsel bu hava gezisinden o kadar memnunlar ki her dakika değişen manzaralar karşısında duydukları heyecandan birbirlerine lâf bile söylemiyorlar. Karınlarının acıktığını zor farkettiler. Çantalarını açıp hazır yemeklerini yediler. Hava yolculuğu bir kaç saat daha devam etti. Selânik ve Makedonya bölgelerini de aşarak başka bir komşu devletin toprakları üzerinde uçmıya başladılar. Henüz daha güneş batmamıştı ki güzel bir şehrin ortasına vardılar. Burası, Trakyamızın ve Yunanistanın şimaline düşen Bulgaristanın krallık merkezi (Sofya) dır. Tayyare yavaş yavaş alçalıyor. İşte iniş meydanı göründü. Galiba buraya inecekler. Evet, hoop.. Tekerlekler bir kaç kere yerde sekti. Sağa, sola bir kaç gidiş.. Motor durdu. Etraftan koşuştular. Yolcularımız, indiler. O geceyi Sofyanın temiz bir otelinde geçirdiler. Aykut akşam yemeğinde ağabeyisinden Bulgaristan hakkında malûmat rica etti.

O da anlattı:

— Bulgaristan, Balkan yarım adasında yalnız Karadenize sahili olan bir memlekettir. (Rodop) ve Balkan dağlarını içine alan Bulgaristanın toprakları (103 bin) kilometre karedir. 5,5 — 6 milyonluk nüfusu arasında epeyce Türk de vardır. Karadeniz sahilindeki (Varna) iskelesile Filibe, Tatar pazarcığı, Ruscuk, gibi şehirleri en kalabalık yerleridir. Bulgaristanda ehli hayvan beslenir. Süt, tereyağı, peynircilik, gülyağcılık ve meyvacılığı ileri götürmüşlerdir. Ziraat da yapılır. Bizim (Sirkeci) istasyonundan kalkan Avrupa ekspresleri Soyadan geçerek Yugoslavyanın merkezi olan (Belgrad) a uğrar. Biz de yarın bu hattın üzerinden uçarak yolumuza devam edeceğiz. Haydi, şimdi erken yatalım. Üçümüz de yorgunuz... Birbirlerine rahatlıklar diliyerek karyolalarına uzandılar. Ertesi sabah şafakla beraber yola çıktılar. Yola dediysek hava yoluna.. Kos koca dağların üzerinden aşarak Yugoslavya erazisi üzerine geçtiler. Tayyarenin yücelti ölçü âleti çok yüksekleri gösteriyordu. Çünkü Yugoslavya toprakları, kuzeyden güneye doğru uzanan ve (Dinarik alpları) denen sıra dağlarla kaplıdır. Bu dağlarda ve yamaçlarında sık sık hayvan sürülerine rastlanır. Bu memlekette çok hayvan beslenir. Başka memleketlere ihracat bile yaparlar.

Batı kısmında uzanan Dalmaç - ya sahilleri, Adriyatik denizinin bu kısmında dantelâ gibi girintili çı - kıntılıdır. (248) bin kilometre kareyi bulan Yugoslavya topraklarının kuzeyden Rumanya, Bulgaristan, batıdan İ - talya, Adriyatik, güneyden de Yunanistanla sınırı vardır. Sırp, Hırvat ve Slovenlerden müteşekkil (15 milyon) luk nüfusun içinde bir buçuk milyon ka - dar da Türk ve Müslüman vardır. İşte daha öğle vakti olmadan Türk tayyaresi Belgradın üzerine vardı. Tarihî Viyana seferleri yapılırken Osmanlı ordularının toplantı yeri oan Belgrad... Tam ortasını mavi ipekten bir kordelâ gibi saran akar suyun adını hepiniz bilirsiniz (Tuna)!.. Saraybosna, Niş, Üsküp, Kosva ve Raküza gibi şehirler bu tarafların en kalabalık yerleridir. Krallık merkezi olan Belgradı arkada bırakarak Tuna nehri boyunca tayyaremiz yoluna devam ediyor. Doğuya doğru bir çok tatlı kıvrımlar yaparak akan Tunanın gökyüzünden görünüşüne hiç diyecek yok doğrusu.. Günsel, nehirde ilerliyen bir vapuru Aykuta gösterdi. Karadenize döküldüğü yere kadar Tuna nehrinin uzun bir kısmı yelkenli kayıkların ve nehir vapurlarının işleme sine elverişli, düzgün bir yoldur. İki kıyısı boyunca uzanan yeşil ve sık ağaçlıklı bu güzel yoldan siz de geçmek istemez misiniz?

Tayyare ilerliyor. Artık Yugoslavya toprakları görünmüyor. Tuna nehrinin Bulgaristanla Rumanya arasında tabiî bir hudut teşkil ettiği yol istikâmetinde bir kaç saat daha yol aldılar. Rumanya toprakları ekilmiş ve bakımlı tarlalarile uçsuz, bucaksız ufuklara doğru uzanıyor. Buralarda büyük ölçüde ziraat yapılır. Rumanya ovalarında yetiştirilen toprak mahsüllerile kuzeyde Transilvanya ormanlarında elde edilen keresteler ve (Karpat) dağları civarındaki kuyulardan çıkartılan petroller Rumanyanın başlıca zenginliklerini vücude getirirler. (380) bin kilometrekare büyüklüğündeki Rumanya krallığının idare merkezi (Bükreş) dir. İşte, Tunayı güneyde bıraktığımıza göre tayyaremiz galiba Bükreşe de uğrıyacak.. Evet, Düşündüğümüz çıktı. İşte Bükreş göründü. Ne güzel bir şehir.. Havadan görünüşü bile insana güzel bir fikir veriyor. Ay.. Yine alçalıyorlar. Burada da bir gece misafirliği yapılacağa benziyor. Öyle ya, vakit oldukça ilerledi. Neredeyse akşam olacak.. Tayyare alanına indiler ve ikinci geceyi de Bükreşte geçirdiler. Bütün yorgunluklarına rağmen o gece Bükreş operasında verilen fevkalâde bir temsilde hazır bulundular. (Karmen) operasını seyrettiler. Ertesi sabah kahvaltılarını gökyüzünde yaptılar. Ne yapsınlar, yolcu yolunda gerek.. (18 milyon) luk bir insan kalabalığının yaşadığı Rumanya toprakları üzerinden uça uça doğu istikametinde ilerlemiye başladılar. Uzaktan Karadeniz göründü. Bu denizin kıyısında Rumanyanın (Köstence ve Kalas) adında büyük ve işlek limanları vardır. Bu iskelelerin üzerinden geçtikten sonra dümeni biraz kuzeye doğru kıran tayyareden şimdi Karadenizin köpüklü dalgaları seçilebiliyor. Tayyare de biraz yalpa yapıyor. Yoksa bu, bir fırtına başlangıcı mı? Bu kadarla kalırsa iyi.. Ağabeyisi akşam Aykuta Rumanyadan sonra Rusyaya da uğrıyacaklarını söylemişti. Şimdi herhalde o ülkeye gidiyorlar. Saat on bire doğru ufukta bir kara parçası belirdi. Çok geçmeden büyük ve işlek bir liman gördüler. Burası Sovyet Rusyanın Karadenizdeki mühim limanlarından biri idi. (Odesa). Tayyare, olanca hızile Ukranya toprakları üzerinden kuzeye doğru uçuyor. Ukranya, Sovyet Sosyalist Cümhuriyetleri birliğine bağlı büyük bir bölgedir. Merkezi (Kiyef) dir. Harkof ve Odesa çok kalabalıktır. Ukranya erazisi ile Karadenizin şimaline düşen kara topraklar ziraate çok elverişlidir. Buraları Rusyanın zahire anbarıdır. Rusya 4,5 milyon kiometrekare ile Avrupanın hemen hemen yarısı kadar toprağın sahibi bir memlekettir. Asyadaki erazisini de hesaba katarsak topraklarının tutarı Avrupa kıt'asının bir buçuk misli geçer. (177) milyon nüfusu olan bu

— Devamı 11 inci sayfada —

Büyük Macera ROMANI (12)

Öteki kısımların özü:

Avcı Bay Tekin kocaman bir kara arslanı yakalamak istemiş. Onu bir ağaca bağlamıştı. Ağaçtan kendini kurtaran arslan kaçarken Bay Tekin ipin bir ucunu koluna ilmik yapmıştı. Arslan şimdi onu sürükleyip götürüyordu.

96 — Kolu Bay Tekini kara arslanın sürüklediğini görünce ardından koşmağa başladı. Kendi kendine:

— Hay aksi şeytan hay!. Şimdi arslana diye ateş etsem, ya Bay Tekini vurursam, diyordu.

Arslanı kovalamağa başladı. Dileği, Bay Tekini bir yolunu bulup kurtarmaktı. Arslan, öyle kızmış öyle hırçınlaşmıştı ki gücünün bütün hızile koşuyor, Bay Tekini yerlerde sürüklüyordu.

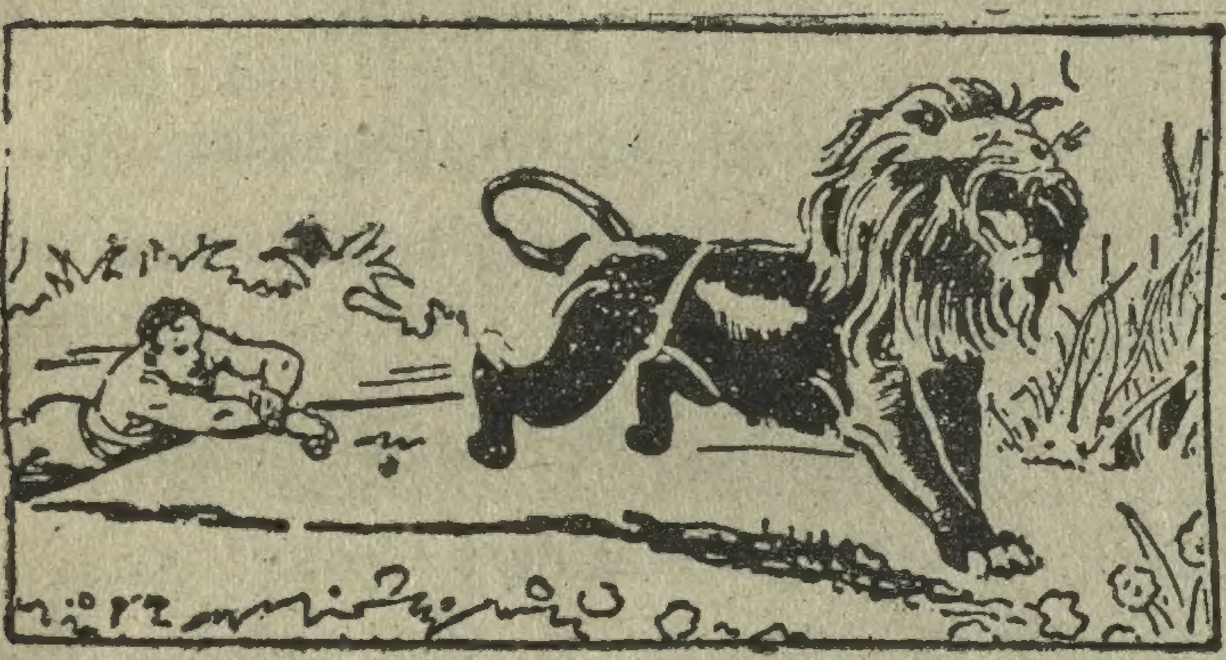

97 — Fakat, Bay Tekin, kara arslanı canlı canlı tutamıyacağını anladı. Neredeyse bileği kopacak gibi oluyordu. Bunun için bir sırasını bulunca ipin ilmeğini gevşetti. Bileği ipten kurtulunca, kendisi de sürüklenmekten kurtuldu. Arslan, yıldırım hızile ormanın içinde kayboldu.

98 — Kolu, Bay Tekine yetişerek:

— Yaralandınız mı Efendim? diye sordu. Arslanın koşarken birdenbire geri döneceğinden çok korkmuştum.

Bay Tekin:

— Bir şey yok, ufak bir acı.. Arkadaşın Nala nerede?

Gerçekten Nala meydanda yoktu.

99 — Kolu:

— Bilmem, belki de kara arslandan korkarak bir yere saklanmış olmalı, dedi. Bu sırada acı acı insan inlemeleri duyuldu.

Bay Tekin:

— İşitiyor musun? Bir takım iniltiler geliyor.. Hem de çadırların yanından.. Haydi oraya girelim.. dedi.

100 — Fakat çadıra döndükleri vakit orada hiç kimseyi bulamadılar. Naladan iz bile yoktu. Çevreyi aradılar, taradılar, yerde kan lekeleri gören Bay Tekin:

— Bak, bak.. Kan izleri var.. Bu izlerden yürüyelim.. dedi.

101 — Yürümeğe başladılar. Kan lekeleri kendilerini bir çöl nebatının yanına götürdü. Bir de ne görsünler? İkisinin de tüyleri dimdik olmuştu. Bay Tekin:

— Nala ölü...

Diye haykırdı. Gerçekten Nala öldürülmüştü. Kim öldürmüştü, acaba nasıl ölmüştü?.

102 — Kolu:

— Sanırım ki onu büyük kara arslan öldürülmüştür. Hele üstündeki izlere bakınız, dedi.

Bay Tekin:

— Öyle sanmıyorum, bu izleı bir hayvanın yapacağı şeye benzemiyor bunda bir şey var! dedi.

(Daha var)

OKUYUCU KÖŞESİ

Uzun bir bekleyiş

Memiş dayı kimsesiz bir ihtiyardı. Kasabaya yarım saatlik yoldaki yeldeğirmeninde sadık köpeği Atak'la yaşardı. Memiş Dayı ile köpeği birbirlerini okadar severlerdi ki konuşmadan anlaşırlardı.

Bir gün ihtiyar değirmenci hastalandı. Köpek bunu anlamış, üzgün bir hal almıştı. Zavallı adam ağırlaştığını görünce kasabanın hastahanesine gidip kendini göstermek istedi.

Memiş dayı inliye inliye yolda yürürken Atak da arkasından boynunu bükmüş, yürüyordu. Hastanenin kapısına geldikleri zaman Memiş dayı Atak'ı okşadı:.

— Sen burada kal yavrum, ben az sonra çıkarım.

Dedi. Halbuki değirmenci çok hasta idi. Doktor hemen onu yatırdı. İlâç verdi. Fakat ihtiyar o gece hayata gözlerini kapadı.

Atak bütün gece kapıda beklemişti. Kapıcı ona biraz yiyecek verdi. Aradan günler, haftalar, aylar geçti. Atak hâlâ efendisini bekliyordu. Böylece yıllar geçti. Atak kapıdan ayrılmadı. Artık kapıcı ona her gün yiyecek bir şey veriyordu. Nihayet soğuk bir kış sabahı vazallı Atak'ı kapıda donmuş buldular.

Beyoğlu Senmişel lisesi S. 6
A. Altaras

Gülme komşuna..

Vaktile bir tavşan ile bir keklik tarlanın birinde kaygusuz beraberce yaşıyorlardı. Bir gün ansızın tazılar çıkageldiler. Tavşan kendisine emin bir yer bulmak için ormana doğru olanca hızı ile koşmağa başladı. Fakat tazılar arkasını bırakmadılar ve yolda onu yakaladılar. Tavşan acı, acı bağırırken keklik onunla eğlenmeğe başladı:

— Canım, hani sen çok koşardın? Ayaklarına ne oldu, niye kaçamadın? dedi. Tam bu sırada bir şahin kekliği gördü. Üzerine atıldı ve onu kaptı.

O zaman biçare tavşan yarı ölü bir halde:

— Ayol!. Senin kanatların yokmuydu? Niye yakalandın? diye mırıldanabildi.

İst. Divanyolu Hacı Tahsin B.
So. No: 11 Necdet Eren

İki Dost Arasında

— Niçin mi ağlıyorum? Karım paltomu pencereden bahçeye attı...

— Peki, insan bunun için ağlar mı?..

— Amma, paltomun içinde ben de vardım!

Üsküdar Tunusbağı Dolap So
No. 60 Neriman Cerav

---o---

SEVGİ

Çocuk annesinin yanına giderek sordu:

— Anne, sen Fikreti mi seversin Ekremi mi?..

— Ekremi çok severim oğlum...

— Alâ... Ben Fikretin çerçeveli resmini parçalamıştım da...

Samsun Defterdaroğlu Tevfik Sungur

Okuyucularımızın Hediyeleri

Bu hafta okuyucu köşesinde resim ve yazıları çıkan arkadaşlarımızdan Tevfik Sungura üç aylık abone, Neriman Cerava bir şişe kolonya, Necdet Erene bir kutu boya, Y. Altarasa da bir düzine kurşun kalemi hediye ediyoruz.

İstanbul hediyeleri her cumartesi günleri öğleden sonra Saat 13 den 17 ye kadar Ankara caddesi No 72 Ülkü kitap yurdundan dağıtılır. Anadoluya posta ile gönderilecektir.

Sayı 26

HAVA KARTALI

Yazan ve çizen
Vasıf Erak

Gökyüzünden Yeryüzüne

— Baştarafı 8 inci sayfada —

memleket, kuzey buz denizinden Karadenize ve Kafkaslara, batıda Baltık, Almanya ve orta Avrupadan doğuda büyük Okyanuslara kadar yayılır. Avrupa kısmında (Ukranya, Kırım, Kazan, Koban, Terek, Dağıstan, Gürcistan; Ermenistan ve Azerbaycan) cümhuriyetlerinden müteşekkil olan Sovyet Rusyanın idare merkezi (Moskova) dır. İşte bütün hızile ilerliyen tayyaremiz bir an evvel buraya varmaya çalışıyor. Vakitleri müsait olsa, Rusyanın daha bir çok büyük şehir ve limanlarını görmek isterler ama vakit nerede? Ertesi günü Türkiyeye dönmeğe mecburdurlar. Kuzeyde Beyazdeniz kıyısındaki Arkanjelk, Finlandiya körfezinde Leningrad, Karadeniz kıyısında Batum ve Sıvastopol gibi meşhur limanlarla büyük Volga ve Don nehirlerini ne yazık ki, havadan olsun göremiyecekler.. Aykutla Günsel Moskovaya varınca haritalarını açtılar ve ağabeylerine de sorarak Rusya hakkında bilgi topladılar. Azerbaycan cümhuriyetinin merkezi olan (Bakü) de çıkan petroller, demir ve toprak altı yollarile Karadeniz kıyısındaki Batum limanına sevkedilir, oradan da vapurlarla başka memleketlere, satış için gönderilir. Rusyanın (Ural) dağları eteklerinde altın, gümüş ve demir madenleri de çıkartılır. Orta Rusyada ormanlık çoktur. Şimal bölgesindeki (Tundura) lık erazide kürklü hayvan ticareti yapılır.

Tatilin dördüncü günü sabahı Moskovadan kalkan tayyaremiz, çok yükseklerden ve son sür'atle uçarak, kestirme bir yoldan ana vatana döndü. Seyahat muvaffakiyetle sona ermişti. Yeşil köy tayyare alanında, Türk topraklarına ayak basan Aykutla Günsel, güzel yurtlarının temiz havasile göğüslerini şişirerek, «Yaşasın sevgili vatanımız!» diye bağırdılar. O akşam defterlerini açarak gezdikleri yerlerin haritalarını yaptılar.

Siz de Balkan devletlerinin bir arada ve Rusyanın ayrı olmak üzere güzel birer haritasını yapınız. Devlet merkezlerinin, şehirlerin, nehirlerin ve dağların isimlerini okunaklı bir yazı ile yazınız.

İ. H. S.

Basıldığı yer: ÜLKÜ BASIMEVİ

Bilmecemiz

Bu haftaki bilmecemiz kelimelidir. cevaplarınıza sayfa altındaki kuponu ekliyerek (İstanbul Posta kutusu 617 Çocuk Sesi — Afacan 309 uncu bilmece memurluğu) adresine 25 gün içinde göndermeniz lâzımdır.

İste size bu iki arkadaşın uğraşa uğraşa bulamadıkları 12 hecelik bir cümle!. Acaba siz olsanız bu cümlenin ne olduğunu bize bildirebilir misiniz?. Bir tecrübe edin bakalım, belki bulabilirsiniz?.

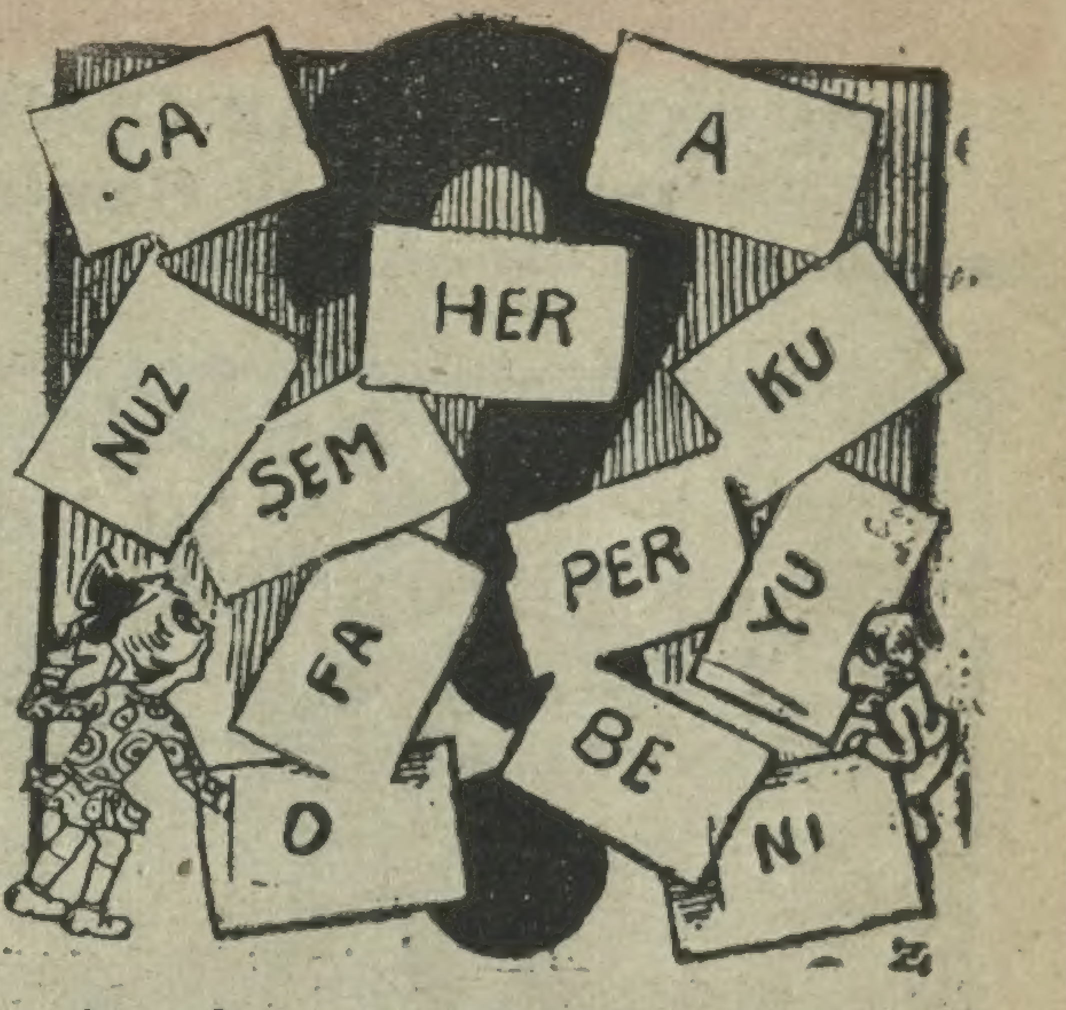

Hediyelerimiz

BİRİNCİYE: Büyük bir kutu çikulata.

İKİNCİYE: İyi deriden bir para çantası.

ÜÇÜNCÜYE: 150 kartlık bir albüm.

50 İNCİYE KADAR: Birer Miki Fare veya Tosbağa kardeş kitabı hediye edilecektir.

Kazananlar

305 numaralı Topsözlü bilmecemizin çözülüşü: Çocuk Sesi, Afacanı Birincitesrinin ilk haftasında yepyeni güzel bir şekilde bulacaksınız, idi. Doğru cevap verenler arasındo hediye kazananların adlarını aşağıya basıyoruz. İstanbul hediyeleri her cumartesi günleri öğleden sonra saat 13 den 17 ye kadar Ankara caddesi No: 72 Ülkü Kitap Yurdundan dağıtılır. Anadoluya posa ile gönderilecektir.

Ismarlama bir gömlek kazanan:

Ankara — Yenişehir belediye memuru Saim Özsan kızı İclâl.

Bir kutu mis sabunu kazanan: — Kadıköy Moda caddesi Zuhal Sok. No: 18 Erdem Sanavar.

Yarım kilo şeker kazanan:

Maçka komiser muavini Emin Öztürk oğlu Orhan Öztürk.

Birer kutu boya kazananlar:

Nazilli Kuyucuk Halkevi reisinin oğlu Refik, Bursa Savaş Cad. No: 8 Ş. Sayılgan. Beyoğlu Tarlabaşı Doğramacı Sok. No: 46 Halid Akçatepe, Bakırköy Hatboyu No: 102 Sara, Üsküdar İhsaniye Çit sok. No: 84 Baha Azer, Kadıköy 2 inci kız O. O. No: 153 Sevim Eryalçın, İstanbul Kumkapı O. O. sınıf 3 - D No: 361 Necdet.

Birer büyük hikâye kitabı kazananlar:

Üsküdar Valide Atik Abacı dede sokulu sınıf 2 No: 295 Sami Birol, Mardin O. O. Sınıf 2-B N: 121 A. Razzak, Karadeniz Ereğli Kandilli ilk o. No: 33 Vedad Yonelli, Ankara Cebeci Önürme sokak No: 18 Ataman, İstanbul Yeniköy Çifte fabrika so. No: 3 Petro, Kartal Ankara cad. No: 116 Coşkun, İstanbul Atik Ali Rodos So. No: 17 Nida Şensel, Ankara Yenice mahallesi Dilek so. No: 12 Yaşar Karakursak, Beşiktaş 50 inci ilk o. No: 235 Erdoğan Onay, Lüleburgaz Tıakya köy enstitüsü sınıf 2 No: 2 Mustafa Maltepe, Erenköy Kokar pınar so. No: 28 Şahap Banker.

No. 51 Mustafa, Trakya Çerkesköy o-

Birer kutu şekerleme kazananlar:

Galatasaray Bostanbaşı Cad. No: 54 Alfred Şiltan, İzmid İstanbul cad. No: 97 Zeki Berk, Beyazıd Soğanağa Mahmut Boral apart. No: 2 kat 3 Lâle Selek, İstanbul Karagümrük Karabaş mahallesi No: 5 Sadık Akgün, Beşiktaş 19 uncu ilk o. sınıf 3 No: 212 Yüksel Kaptagel, Arnavudköy 25 inci ilk o. sınıf 5 No: 16 Nilüfer Ardman, Ankara Yenişehir Demirtepe Fevzi Çakmak so. Emek apart. Nurten Umur.

— Daha var —

Afacan çocuk Sesi
Bilmece Kuponu
Sayı: 309

AFACAN

SAYISI 5 KURUŞ

HER HAFTA PAZAR GÜNLERİ ÇIKAR

Büyük Çocuk Gazetesi

19 B TEŞRİN 1940 Cumartesi — SAYI 309 — CİLT 12

Gnel Yazı İşileri Direktörü: M. FARUK GÜRTUNCA

Yıllığı:	250	Kuruş	İdarehanesi:
Altı Aylığı :	125	»	Ankara caddesi No 73
Üç Aylığı :	75	»	Telefon: 22895
Dış Ülkelere Yıllığı :	500	»	ÜLKÜ KİTAP YURDU

833 — Ansızın bir çığlık işitildi. Çalgıcı çalgıcısını kesti, işçler:

— A..A.„ bu da ne? diye şaşırıp kaldılar. Pire Nuri çalgının sesile ve yediği topuk vuruşlarile uyanmış.

— Amaaaan.. diye bağırmıştı. Yüzü, gözü, ezilen üzümlerin tatlı suyile bir sabah banyosu yapmıştı... Öyle şaşınış, öyle şaşmıştı ki..

834 — Gereçkten «ne oluyorum..» diye çevresine bakıyor, hiç birşey anlamıyordu. demek ki akşam uyku sersemliğile yatağına gidiyor, diye bu üzüm yığınının içine girmişti.

386 — Üzüm yığınından çıkan Pire Nuri avluya fırlayınca bütün çiftlik hayvanları sevgili dostlarının yüzünü öpmeğe, tatlı üzüm sularını yalamağa başladılar. Pire Nurinin bu haline hepsi şaşıp kalmışlardı. Kazlar bile gülüp duruyorlardı.

837 — Ne ise az sonra Pire Nurinin üstü başı yalanmış, tertemiz olmuştu. Şimdi ne yapacağını düşünüyordu.

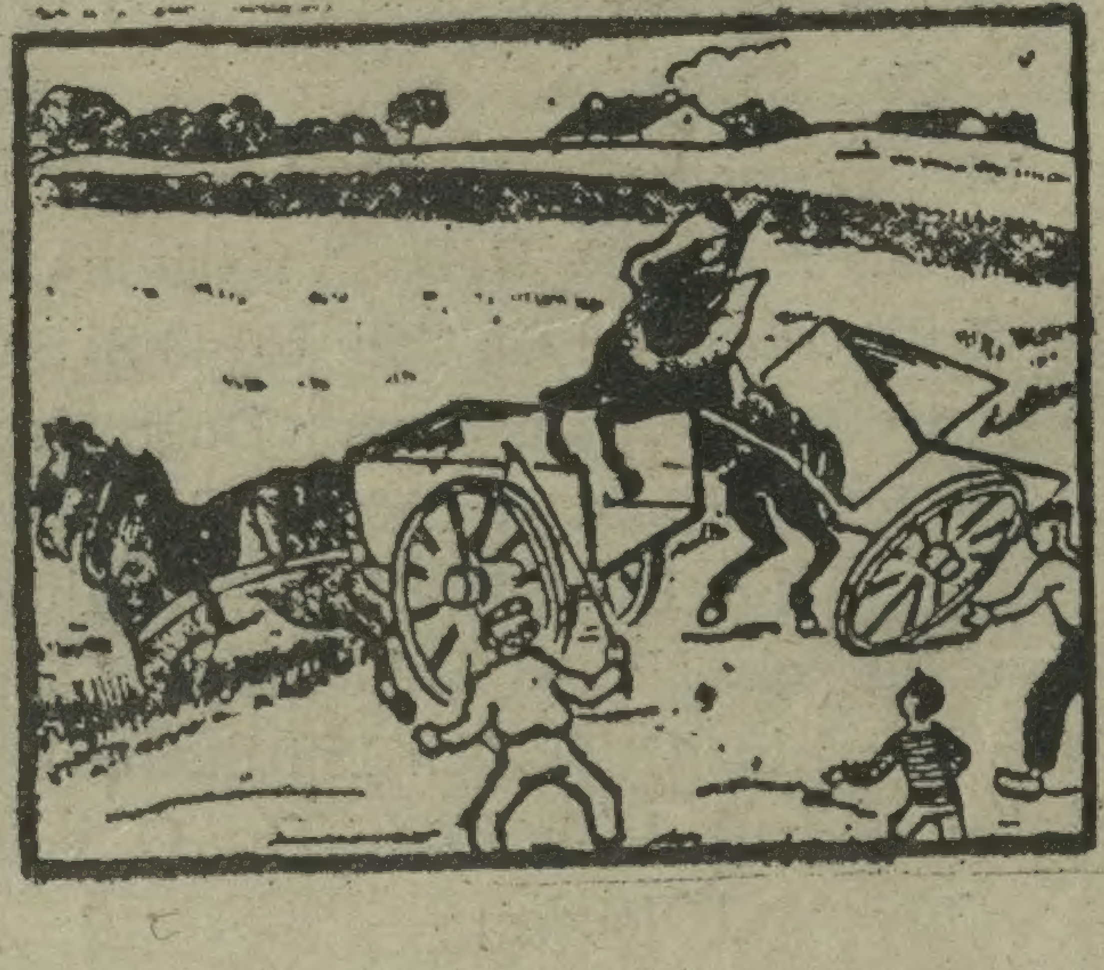

838 — Bu sırada bağa üzüm toplamağa giden arabalar arka arkaya dizilmişler, yol alıyorlardı. Pire Nuri de çimenler üstünde koşuyordu.

839 — Birdenbire nasıl oldu ise oldu, arka arabadaki at ön arabanın üstüne atladı. Arabacılar şaşırdılar.

840 — Atları kamçılamağa, onları yola getirmeğe çalışıyorlardı. Fakat hayvanların ikisi de yola geleceğe benzemiyordu. Dansa bile başlamışlardı.

— Daha var —